

Tankar inför och bortom riksdagsvalet 2018.

Nutid

I januari 2018 fanns det 10 128 000 invånare i Sverige. Vid valet hösten 2018 kommer det att finnas åtta riksdagspartiers program att välja emellan. Dessutom har ytterligare 13 nya partier registrerat sig för riksdagsvalet. De 349 ledamöter som väljs kommer att få en plats i riksdagshuset. Under fyra år i riksdagens olika utskott och i plenum skall de stifta såväl nya som förbättrade lagar som skall gälla i det svenska samhället.

För att vara röstberättigad skall man vara svensk medborgare, någon gång folkbokförd i Sverige samt ha fyllt 18 år. Vid riksdagsvalet 2014 var det 7 300 000 som då var röstberättigade. Valdeltagandet år 2014 var 85 %. Detta år beräknas det bli 9 800 fler röstberättigade vid valet.

Medlemsregistren i politiska partier är enligt lag hemliga. Följande medlemstal baseras därför på direkta eller indirekta uppgifter för partierna som finns hos SCB. Totalt var partiernas medlemstal 2017 1 582 000. Varav: (S) 89 000, (M) 45 000, (C) 27 600, (SD) 24 400, (KD) 20 400, (V) 16 800, (L) 14 000 och (MP) 13 700.

I december 2017 var antal sysselsatta i landet i åldrar mellan 15 och 74 år 5 005 000. Det var en ökning från 2016 med 112 000. Antalet **arbetslösa** i december 2017 var 321 000 (6 %), varav 168 000 män och 154 000 kvinnor. Arbetslösa, undersysselsatta och latent arbetssökande uppgick till 338 000 som motsvarade heltidsarbeten med 40 arbetstimmar per vecka.

Medborgare kan även delas in i fyra sektorer.

1. Staten och kommuner, vars ekonomi baseras på skatter.
2. Privat sektor, vars ekonomi baseras på insatt kapital och lönsamhet.
3. Religiösa samfund.
4. Civilsamhället.

1. Staten hade 342 olika myndigheter år 2017. Detta antal har minskat sedan 2000, men antalet anställda har ökat något lite. De är nu 220 000 och med kvinnor i knapp majoritet sedan 2015. I november 2016 hade **landets kommuner** 760 000 anställda och 260 000 var anställda i **landsting** och **regioner**. På högre positioner för tjänstemän i kommunerna utgjorde kvinnor 66 %. Den offentliga sektorn, med stat och kommuner, expanderade särskilt snabbt under 1970-talet.

2. Privat sektor hade 4 506 000 anställda. Det var en ökning från 2016 med 109 000. Av dessa var 2 268 000 män och 2 238 000 kvinnor. Av dessa var 3 769 000 fast anställda. Det var en andel som hade fortsatt att öka.

3. Religiösa samfund är indelade i tre sektorer: Svenska kyrkan har 320 000 aktiva medlemmar (4,6 %), Frireligiösa samfund 190 000 medlemmar (2,8 %) samt Övriga samfund 70 000 (1 %). Som totalt antal medlemmar som var kvar i Svenska kyrkan (6 447 000), Ortodoxa och österländska kristna samfund (140 300), Islam (140 000), Equmenia, dvs. Metodister + Baptister + Missionsförbundare + Frälsningsarmén (125 600), Katolska kyrkan (113 000) samt Pingstkyrkan (107 000). 1951 fick Sverige religionsfrihet, och det finns inte längre några säkra uppgifter om antalet medlemmar i samfunden.

2016 var 61 % formellt medlemmar i Svenska kyrkan. Vid Kyrkovalet 2017 var det 1 miljon som deltog i kyrkovalet vilket var (ca 10 %) av befolkningen, men bara 2 % av dessa var regelbundna kyrko-besökare och 4 % besökte kyrkan bara någon enstaka gång. Enligt prognoser kommer antalet medlemmar i kyrkan att minska. Våren 2018 var det så få som ansåg att de skall rösta på det Kristdemokratiska partiet att detta löper risk att inte komma in i nästa års svenska riksdag.

Trossamfunden skall enligt gällande demokratiska regler upprätthålla och stärka de grundläggande värderingar som samhället vilar på. År 2018 har Sverige varit ett demokratiskt land i 100 år.

4. Civilsamhället med Idéburna och ideella organisationer. De utgör tillsammans den del av samhället där människor hjälper varandra, utan inblandning av offentlig sektor, dvs. stat och kommuner, samt näringslivet och de enskilda hushållen. Den totala produktionen inom Civilsamhället uppgick år 2015 till 226 miljarder kronor. 80 % av landets medborgare är medlemmar i någon av civilsamhällets organisationer. Av dessa har ca 50 % anställningsavtal och får från sin förening någon form av ekonomiskt bidrag för insatser. I Sverige finns ca 200 000 ideella organisationer vilka tillsammans har 32 miljoner medlemmar. För dessa organisationer finns det ett 30-tal paraplyorganisationer med underavdelningar. Civilsamhällets organisationer är mer omfattande i Sverige än i något annat land. I genomsnitt deltar medlemmar aktivt i dessa organisationer ca 16 timmar per månad.

Civilsamhället är en viktig bas i det svenska samhället. Under många år har medborgarskap och demokratiska arbetsformer aktivt praktiserats. Folkrörelseorganisationer var i landet viktiga för tidig demokratisk utveckling och träning. Tyvärr minskar deras medlemsantal. I stället ökar antalet organisationer som har mer kortsiktiga program som motsvarar enskilda individers personliga intressen, och organiserar även misstroende för verksamhet hos samhällets andra organisationer.

Civilsamhället fyller många olika funktioner:

1. De kan vara röstbärare för medborgare som annars saknar inflytande.
2. De producerar service av olika slag till medborgare.
3. De kan fylla det mänskliga behovet av gemenskap.
4. De kan fungera som en skola för demokratisk utveckling och träning.
5. De kan även erbjuda en organisation för de missmodiga som har behov av en motvikt mot offentliga eller vinstdrivande organisationers verksamhet, eller för att slippa moraliska krav och kunna vara rent inkonsekventa efter stundens behov.

Invandrare som kan bli svenska medborgare.

Under 2017 kom det 144 500 invandrare. Det var en minskning i förhållande till föregående år. Antalet invandrare till Sverige har varit fler än utvandrare ända sedan andra världskriget. Ungefär 80 procent av den folkökning som skedde under 2017 berodde på att fler personer invandrade än utvandrade. 20 procent berodde på att fler föddes än som hade dött. Under 2017 kom invandrare från Syrien (22 300), Sverige, dvs som var födda i landet (14 400), Afghanistan (9 300), Irak (7 200), Indien (5 700), Polen (4 400), Iran (4 200), Eritrea (4 000), Somalia (3 000) och Kina (2 800) samt fler länder.

Hur mycket kan dessa invandrare om det som gäller enligt Sveriges Rikes Lag? Det är t.ex. lokala politiska organisationer som väljer nämndemän som har till uppgift att fatta beslut enligt svensk lagstiftning. Det har hänt 2018 att muslimska nämndemän har fattat beslut vid rättegång som inte stämde med svensk lagstiftning. De hävdade till och med att sharialagar (Enligt islam är *Lagen av Gud*) borde ha gällt vid rättegången. Det var inte första gången som politiska ledamöter hävdade att det kunde ifrågasättas om svensk lagstiftning skulle tillämpas när båda parter i en tvist var muslimer. Det ansågs vara fel att anmäla ett sådant fall till polisen, när tvisten skulle kunna lösas inom berörda muslimska familjer.

Införandet av sharialagar har blivit ett mål för islamiska rörelser i många länder. Tillämpningen varierar mellan olika kulturer. Debatter pågår för närvarande hur de skall tillämpas i västerländska samhällen. I många avseenden skiljer sig sharialagar ifrån av FN fastställda mänskliga rättigheter.

I Sverige har islam blivit den näst största religionen efter kristendom. 2017 var det i Sverige 810 000 (8,1 %) av svenska medborgare som var muslimer. 3 500 av dessa hade konverterat till islam från den Svenska kyrkan. Av alla muslimer var det 160 000 som praktiskt utövade sin islamistiska religion. Av 500 000 som invandrat från muslimska länder var majoriteten aktivt utövande islamister. I Sverige finns det sex olika islamiska riksorganisationer. Den första organiserades i Sverige redan vid 1900-talets början. Den första församlingen som organiserades i Trollhättan skedde 1976 och 1985 byggde denna församling en moské i staden. Från 1998 finns koranen översatt till svenska.

3. Dåtid

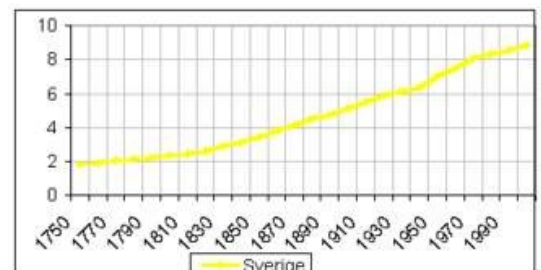
Fram till år 1593 ansågs att alla svenska medborgare skulle vara *katoliker*. Året efter skulle de i stället bli protestanter som tillhörde en *Evangelisk-lutherska kyrkogemenskap*. Enligt Katolicismen skulle kyrkan representera Gud och vara en mellanhand mellan Herren och den enskilde människan. Enligt Protestantismen ansågs i stället att varje enskild människa stod i direkt förbindelse med Gud. **Protestanter:** Herrens vilja står nedskrivet i Bibeln. Endast tro kan frälsa människans själ. Kyrkan är jordisk och lyder under staten. **Katoliker:** Kyrkan är Guds röst på jorden. Präster kan ge syndernas förlåtelse. Påven är Herrens ställföreträdare och de kristnas högste ledare på jorden.

Borde inte detta även ha medfört att många levnadsregler i samhället ändrades efter år 1600? Hur genomfördes i så fall den processen? Sedan 1400-talet anses Sverige ha haft en ståndsriksdag för att avgöra alla rättstvister med hjälp av adel-präster-borgare-bönder samt med kungen som ordförande. Från 1600-talet fanns det även ett informellt "femte stånd" som hade fått egna privilegier i samhället. Det var "bergsmännen", vilka bidrog till att det svenska samhället fick en bättre samhällsekonomi än andra länder i Europa.

Från 1600-talet fortsatte Sverige att ha en ståndsriksdag som hade den världsliga domsrätten. Sverige fick även en kyrkolag för andlig domsrätt. Grundläggande för den nya kyrkolagen från 1686 var att kungen även i den var kyrkans främste medlem och överhuvud. Det var med denna kyrkolag som det kom årliga husförhör och kyrkböcker som innehöll uppgifter om födda, vigda och döda. Med många förändringar genom åren kom denna kyrkolag att gälla ända fram till 1993. Den svenska kyrkolagen avskaffades år 2000 och ersattes med en kyrkoordning. Detta skedde i samband med att kyrkan skiljdes ifrån staten.

När Sverige blev protestantiskt efter år 1600 hade landet ca 630 000 invånare. Därefter har antalet ständigt ökat genom åren. 1700 1 400 000, 1800 2 400 000, 1900 5 100 000, 2000 8 900 000. År 2050 beräknas antalet invånare bli ca 12 400 000.

Hur många fler kan landet livnära med sina naturliga resurser?

3. Framtid

Enligt SCB fortsätter Sveriges befolkning att öka. För närvarande är det en vanlig uppfattning att mänskligheten enligt många forskare i världens har kommit in i "människans tidsålder", vilken de kallar "antropocen". Språket kan styra tanken. När nya begrepp introduceras och får fotfäste kan debatten förvandlas till ett krig om fakta. *Antropocen* skulle innebära en ny tidsålder i vilken människor till skillnad från föregående period har gjort sig själva till en "Gud". De anser sig ha makt att även tanklöst överutnyttjar jordens resurser. Finns det inte under sådana omständigheter anledning att fråga sig hur många människor som egentligen kan bo och livnära sig inom Sveriges gränser i en framtid? Finns det inte en borte gräns för hur många som kan bo på denna halvö? Kan rent av prognosens beräknade folkökning förklaras av att det inte längre går att bo i vissa andra länder vilka drabbas av t.ex. krig, översvämningar, jorderosion och utfiskning?

Enligt prognoser beräknas antalet muslimer från drabbade länder fortlöpande att öka i Sverige fram till år 2050. De som redan har blivit svenska medborgare kan bidra till folkökning genom att föda fler barn. Utan någon ytterligare invandring skulle antalet muslimer enligt prognoser ändå öka till 1 100 000 (11 %) och med en ytterligare hög invandring till 4 450 000 (30 %). Kommer inte detta att innebära att riksdagens lagstiftning år 2050 kommer att innehålla fler inslag från shariilagstiftning? Detta för att motsvara nya krav från en allt större andel muslimer i den svenska befolkningen? Den svenska lagstiftningen har även tidigare vid flera tillfällen påverkats av yttre omständigheter som t.ex. FN:s mänskliga rättigheter, krav från EU-lagstiftning och inte minst från olika inhemska politiska grupperings krav.

Hur kommer det att utvecklas för organisationer som t ex arbetar för ökat behov antisemitism, rasism och ultrahögerns ideologier. De kan anse sig kämpa för att återupprätta traditionella värden som representeras av kyrkan och kungahuset. Sverige är en *konstituell monarki*. Kungen är statschef men har bara en ceremoniell roll sedan 1975. Hur kommer det att gå för andra traditionella politiska krafter som t.ex. kämpar för ökad solidaritet, jämställdhet, liberalism och demokratisk socialism? För att inte tala om alla medborgare som kämpar för och gör insatser för att hindra, eller i varje fall mildra, konsekvenser av förestående miljö- och naturkriser.

I början av 2000-talet har förväntningar om en förestående klimatkris fått ett genombrott. Det skedde samtidigt både lokalt och globalt. En bidragande orsak var att det globala ekonomiska systemet rasade samman på några få sekunder. Marknaderna är numera globala medan de politiska system som svarar för tillsynen är nationella. Oro skapades i detta läge såväl i byar som städer över hela världen. Det blev plötsligt aktuellt att se hela mänskligheten som ett gemensamt kollektiv i behov av hjälpinsatser. Inte längre som tidigare i en värld som var indelad i ett härskande västerland som hade underordnade länder som till låga kostnader kunde fås att bidra med naturens resurser.

Det har skapats en "infrapolitik" med politiska grundmönster som ligger under den dagliga politiken med sina partier, aktuella frågor, sakargument och ideologier. En underliggande *Infrapolitik* har frågor som ingen vill prata om. De svar som behövs finns utanför det nuvarande politiska språket. Men problemen kan kännas i kroppen hos dem som drabbas av krigens våld, ekonomiska katastrofer och naturens klimatkriser.

Som är en gammal man kan jag i detta läge bara glädja mig åt att ha barnfamiljer som är både intresserade och engagerade av åtgärder för de förändringar i klimat och natur som pågår. De har även tillräckligt med syre för att med glädje kunna skapa nya positiva visioner och ideologier för överlevnad i en ny och allt mer förändrad värld.

Jan Helling, mars 2018